

Припомни си урока от стр.68-69 и отговори кратко на въпроса:

Каква е обстановката на Балканския полуостров и в България в средата на XIV в.?

Нова тема:

ГИБЕЛТА НА СРЕДНОВЕКОВНА БЪЛГАРИЯ

ПЪРВИ ЗАВОЕВАНИЯ НА ОСМАНСКИТЕ ТУРЦИ

Османските турци се заселват в съседните на Византия малоазийски земи през XIII в. Живеят като номади и изповядват исляма. Получават името си от вождя Осман, смятан за основател на тяхната държава **1**.

1. Осман (1299 – 1324).

Първият владетел на Османската държава. С него е поставено началото на династия, която управлява 600 години – до началото на XX в.

Отговори на въпросите:

От коя година започва и в коя година свършва XIII в.?

Къде се заселват османските турци през XIII в.?

Как живеят османците и каква религия изповядват?

Защо са наречени „османци“?

Прочетете текста и отговорете на въпроса:

Кое е първото завоевание на османците на територията на Европа и кога е завладяно ?

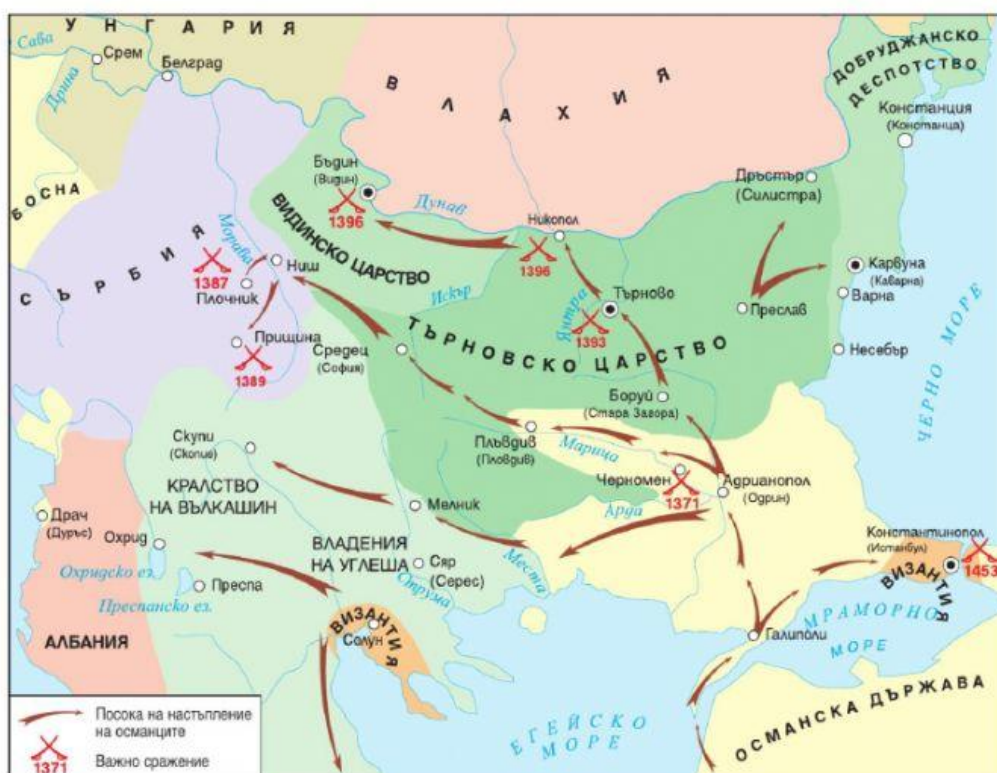
Византия не успява да спре набезите им и дори ги използва като наемни войници във войните със съседите. Скоро османците започват сами да нахлуват в Тракия. Опожаряват селищата и отнасят богата плячка.

През 1354 г. османците превземат крепостта Галиполи на европейския бряг на Мраморно море и от грабителски набези преминават към трайни завоевания. Византия и България сякаш не виждат опасността и не спират да воюват помежду си. В ръцете на нашествениците падат Одрин, Пловдив, Стара Загора **6**.

През 1371 г. владетелите от Македония крал Вълкашин и деспот Угleshа събират войска и настъпват към Одрин. Край р. Марица се разгаря жестока битка, в която християнските сили са победени **5**.

Разгледайте картата и подредете хронологично попадането на териториите от Балканския полуостров под османска власт:

Пловдив Галиполи Видин Никопол Средец Търново Одрин Константинопол

1354

1453

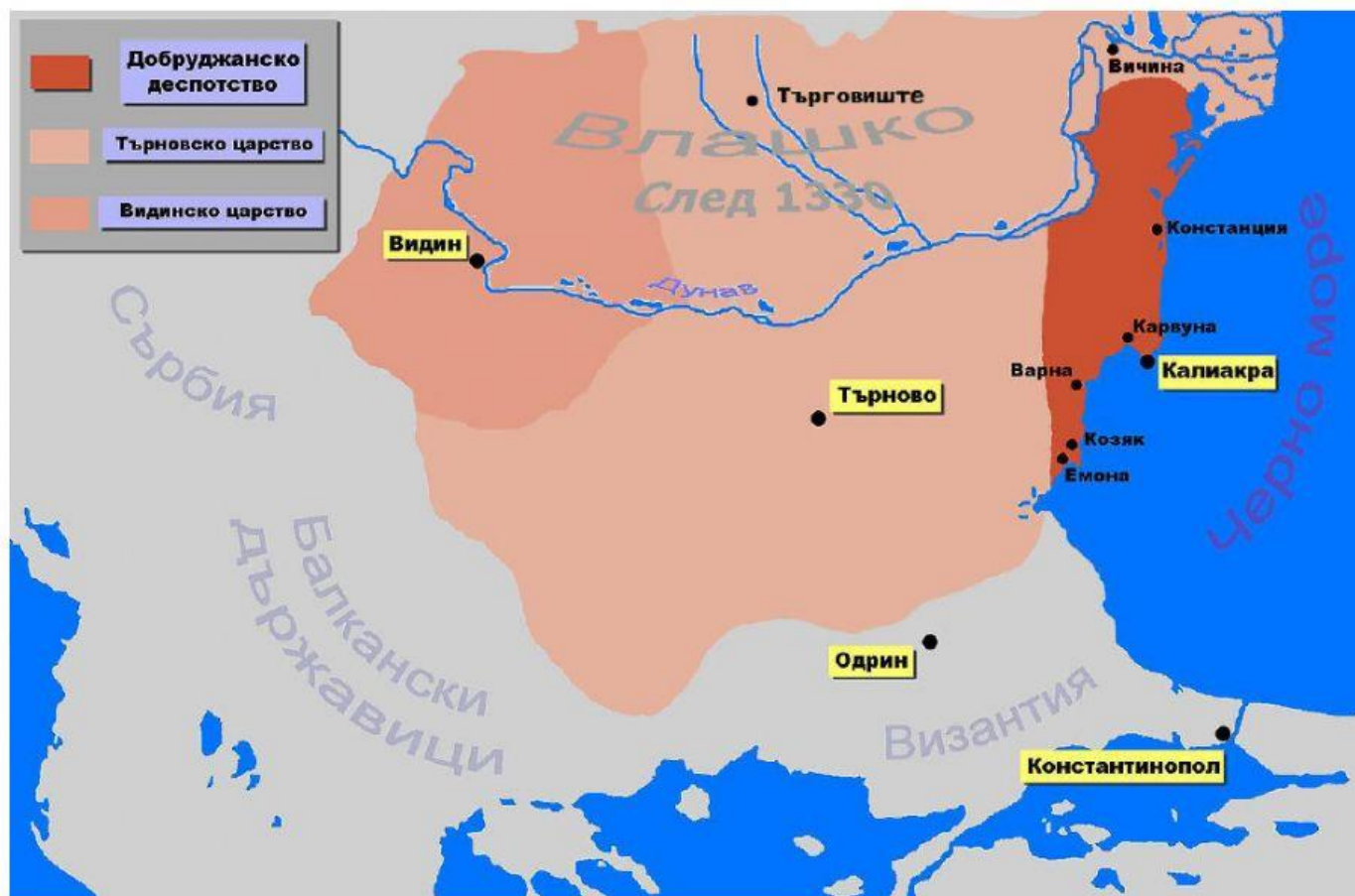
1371

1385

1393

1396

6. Османското нашествие на Балканите през XIV в.

Летописецът Ханс Шилтбергер писал, че в края на 14 век били: три страни, всички които се наричали България.

На кои части е разделена България в края на XIV в.?

Кой е владетел на Търновското царство?

Кой е владетел на Видинското царство?

Кой е владетел на Добруджанското деспотство?

Прочетете текста и отговорете на въпросите след него:

БОРБАТА ЗА ЗАЩИТА НА БЪЛГАРСКАТА НЕЗАВИСИМОСТ

В това драматично време България е разпокъсана на три части. Младият цар Иван Шишман (1371 – 1395) управлява Търновското царство. Той не разполага със силна войска, затова се принуждава да сключи мир с владетеля Мурад и става османски васал. Това не спира нашествието. Няколко години българският цар води тежки боеве в Софийското поле **4**. Град София е обсаден и през 1385 г. пада в ръцете на завоевателите.

Две години по-късно съюзени християнски войски начело със сръбския княз Лазар извоюват победа над Мурад в битката при Плочник. Гневът на Мурад се стоварва върху Търновското царство. През 1388 г. 30-хилядна османска войска преминава Стара планина. Българските крепости се отбраняват на живот и смърт, но силите не достигат. Цар Иван Шишман отново сключва мир и предава на османците Силистра. Войските на Мурад нападат Сърбия, но в битката на Косово поле (1389) и той, и княз Лазар загиват.

Мурадовият син Баязид I си поставя за цел да покори цяла България. През пролетта на 1393 г. войската му обсажда Търново. На 17 юли въпреки отчаяната храброст на защитниците той превзема столицата. Дворците и църквите са опожарени, 110 боляри и много жители на града са избити. Патриарх Евтимий Търновски е затворен в Бачковския манастир, където умира **3**.

Цар Иван Шишман запазва земите около Никопол, но скоро е убит по заповед на Баязид. Той не дочаква армията на унгарския крал Сигизмунд, която идва в помощ на християните. В битката при Никопол войските на Баязид разгромяват западните рицари **2**.

През 1396 г. османците завладяват и Видинското царство на цар Иван Срацимир, но съпротивата продължава.

На колко царства е разделена България в края на XIV в.?

Колко години продължава съпротивата против османското нашествие?

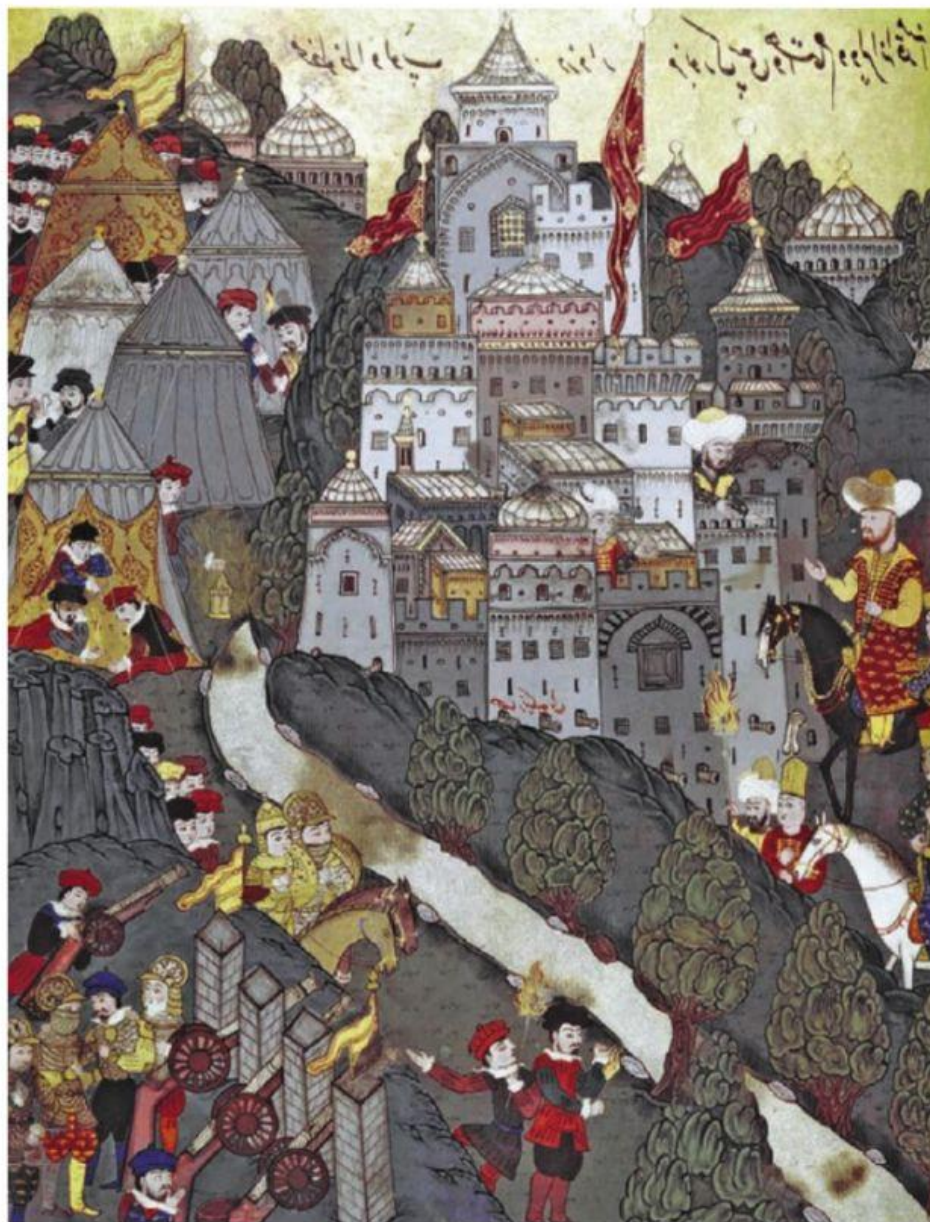
Каква е съдбата на Търново след завладяването му от османците?

Завладяването на кое царство води до гибелта на Средновековна България?

Запомнете най-важното:

В края на XIV в., след четири десетилетия ожесточена съпротива, османците завладяват Търновското (1393) и Видинското царство (1396). Османското нашествие слага край на средновековната българска държавност.

Отговорете на въпросите под изображенията.

Какво е изобразено на тази Османска миниатюра от XVI в.?

Какво е изобразено на картината, нарисувана от художника Борис Денев през 1953 г.?

Кой е издълбал надписа от крепостта Боженишки Урвич до гр. Ботевград?

Какво гласи той накратко?

ОТ ПЪРВО ЛИЦЕ

5. Обстановката след битката на р. Марица

„След като убиха храбрия деспот Углеш, измаилтяните се посипаха и полетяха по цялата земя като птици по въздуха, като едни от християните с меч заклаха, други бяха отведени в плен... останалите пък от гладна смърт бяха погубени. Такъв глад беше по всички страни, какъвто не е имало от създанието на света... Земята остана опустяла от всички блага: и людете, и добитъка, и другите плодове. Нямаше нито княз, нито вожд, нито наставник сред людете, нито който да избавя, нито който да спасява; но всички беше изпълнил измаилтянският страх... И наистина, тогава живите облажаваха умрелите по-рано.“

Отговорете: Кога и от кого е написана тази летописна бележка?

Филм за османското завоевание: краят на Средновековна България